

|| ಶ್ರೀ ||

ಅಥ ಶ್ರೀ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ ಶ್ರೀ

ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಃ

|| ಶ್ರೀ ಮಧ್ವವಿಜಯಃ ||

೧೨. ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಅತ್ರಾನಂತಸ್ವಾಂತವೇದಾಂತಿಸಿಂಹೇ ಮುಖ್ಯವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸ್ವನೇ ಜೃಂಭಮಾಣೇ

|

ಸದ್ಯೋ ಮಾದ್ಯದ್ವಾದಿದಂತೀಂದ್ರಭೀಮೇ ಭೇಜೇ ಕ್ಷೋಭೋ

ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುಯೂಥೈಃ || ೧೨.೧ ||

ಸಂಭೂಯಾಮೀ ಚೋಳಜದ್ವೀಪಪುರ್ಯೋಃ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಪಾಪಾ

ಮಂತ್ರಯಾಮಾಸುರುಗ್ರಾಃ |

ಸಾಸೂಯಾ ಭೂಭೂಷಣೇ ವಾಯುದೇವೇ ಮೂಢಾ ಯದ್ವದ್

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಂತಿಕೇ ಪ್ರಾಕ್ || ೧೨.೨ ||

ಸನ್ಮಾತ್ಸರ್ಯಂ ಬದ್ಧಮೂಚೇಽಶುಭಾನಾಂ ವಾಚಾಽಲೋಲಂ ಕೋಪಿ ಗಾಂ

ಧಾರಕಸ್ಯ |

ಮಧ್ಯೇ ತೇಷಾಂ ನೀಚನೀತ್ಯಾ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾಽಲೋಽಲಂ ಕೋಽಪಿ

ಗಾಂಧಾರಕಸ್ಯ || ೧೨.೩ ||

ಏಕಂ ತತ್ತ್ವಂ ವಷ್ಟಿ ಮಾಯಾಮಯೀಯಂ ವಾಕ್ಯೈಃ ಪ್ರಾಚ್ಛೈರಪ್ಯವಾಚ್ಯಂ

ವಿಧತ್ತೇ |

ಪೂರ್ವಾಽಪೂರ್ವಾ ಹಂತ ದೌರ್ಘಟ್ಯಭೂಷಾ ಚಿತ್ರಂಚಿತ್ರಂ
ದರ್ಶನಾಚಾರ್ಯನೀತಿಃ || ೧೨.೪ ||

ಮರ್ತ್ಯಾ ಮರ್ತ್ಯಾ ಮರ್ತ್ಯ ವಿಧ್ವಿಷ್ಟುರೋಗಂ ವಿಶ್ವಂ ದೃಶ್ಯಂ
ವಿಪ್ರಚಂಡಾಲಪೂರ್ವಮ್ |
ಭೇದಾಪೇತಂ ಭೇದಿಮಾನೈಃ ಸಮಾನೈಃ ಸಾಧೀಯಃ ಕಃ ಸಾಧಯೇತ್
ತಾಮಲಬ್ಧ್ವಾ || ೧೨.೫ ||

ಸತ್ಯಂ ಸತ್ಯಂ ವ್ಯಾವಹಾರ್ಯಂ ವಿಧತ್ತೇ ಸರ್ವಂ ಮೋಹೇ
ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಿಣೀ ಸಾ |
ಜ್ಞಾನೇ ಜಾತೇ ದಗ್ಧವಸ್ತ್ರಪ್ರತೀತಂ ಪಕ್ಷೇ ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಪ್ತಲೋಹಾತ್ತವಾರ್ವತ್ ||
೧೨.೬ ||

ಜ್ಞಾನಿಶ್ರೇಷ್ಠಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನಿವರ್ಗೇ ನೈರ್ಗುಣ್ಯಸ್ಥೇ ಸಾಂಪ್ರತಂ ನಾಥಭೂತಾಃ |
ಆಕ್ರಂದಂ ಮೇ ಹಂತ ಶೃಣ್ವಂತು ಸೋಽಯಂ ಹಾಹಾ ಮಾಯಾವಾದ
ಉತ್ಸಾದಮೇತಿ || ೧೨.೭ ||

ಭ್ರಷ್ಟಾ ಭಾಟ್ಟಾ ನ ಪ್ರಭಾಕೃತ್ಪ್ರಭಾಽಭೂತ್ ತ್ರಸ್ತಾ ಮಾಹಾಯಾನಿಕಾದ್ಯಾಶ್ಚ
ಯತ್ರ |
ದುರ್ಗಂ ಮಾಯಾವಾದಸತ್ರಂ ದಿಧಕ್ಷುಃ ನೋಪೇಕ್ಷ್ಯಾ ನಸ್ತತ್ತ್ವವಾದಾಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ
|| ೧೨.೮ ||

ಯಂ ಯಂ ಪ್ರಾಪದ್ ಭೂರಿಚಿತ್ತಃ ಪ್ರದೇಶಂ ತಸ್ಮಾತ್ತಸ್ಮಾದಾಗತೇರಂತರಾಯಃ

|

ಪ್ರತ್ಯಜ್ಞಾಯಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾರ್ಯೇಣ ಸೋಽಪಿ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ ಪಾರ್ಶ್ವಂ ಹಿ ವಯಂ
ಭಾಗ್ಯಹೀನಾಃ || ೧೨.೯ ||

ಪ್ರಶ್ನಃ ಪೃಷ್ಠಃ ಖಿಂಡ್ಯತೇ ತೇನ ನೂನಂ ಯುಕ್ತಾಂ ಯುಕ್ತಿಂ ವಕ್ತಿ
ಚಾಸಾವಖಂಡ್ಯಾಮ್ |
ವಾದಿವ್ರಾತಂ ಲಜ್ಜಯೇನ್ನೋ ವಿಶೇಷಾದ್ ಆಕ್ಷೇಪ್ತೇತಿ ಶ್ರೂಯತೇ ಕಿಂ ನು
ಕುರ್ಮಃ || ೧೨.೧೦ ||

ಪ್ರಾಚ್ಯಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ ಸಪಾದಂ ತು ಲಕ್ಷಂ ವಾಕ್ಯೈನೈಕೇನಾಕ್ಷಿಪದ್ಧರ್ಷ
ತೀರ್ಥಃ |
ಇತ್ಥಂ ಪಾಂಥೈರ್ವರ್ಣೀತಂ ಶೃಣ್ವತಃ ಪ್ರಾಗ್ ಯುಷ್ಮಾನ್ ಪ್ರಾಪದ್
ದೂಯಮಾನಂ ಮನೋ ಮೇ || ೧೨.೧೧ ||

ವೇದವ್ಯಾಸೋ ನ್ವೇಷ ವೇದೋ ನು ಮೂರ್ತೋ ದಿವ್ಯಾ ಮೂರ್ತಿಯಸ್ಯ ಸಾ
ಸುಸ್ಮಿತಸ್ಯ |
ತದ್ರಶ್ಮಿಣಾಂ ಚೇತಿ ವಾಣೀ ಕೃಪಾಣೀ ನೂನಂ ಮಾಯಾಪಕ್ಷಮೂಲಂ
ಛಿನತ್ತಿ || ೧೨.೧೨ ||

ಅಕ್ಷಿಪ್ಷಂ ತತ್ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಂ ಬಲೀಯೋ ಮಾನೋಪೇತಂ ಕಾ ಕ್ಷತೀರ್ನಸ್ತಥಾ
ಚೇತ್ |
ಆಸ್ಮಾಕಾಃ ಕೇಽಪ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ವಿಲಜ್ಜಾಃ ಲಜ್ಜಾಸಿಂಧೌ
ದುಸ್ಸಹೇಽಮಜ್ಜಯನ್ನಃ || ೧೨.೧೩ ||

ತಸ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತೈಃ ಶಿಷ್ಯಜಾಲೈಸ್ತು ಗೌಣೈಃ ಸಂಸತ್ಸಿಂಧೌ ಶಂಖಚಕ್ರಾದಿಭೃದ್ಭಿಃ |
ಮಾ ಗೃಹ್ಯೇರನ್ ವಿಶ್ವಸತ್ತಾಂತರಾಣಿ ಕ್ಷೇಮಾಪ್ತೈಃ ನಸ್ತತ್ರ ನೀತಿಂ ವಿಧತ್ತ ||
೧೨.೧೪ ||

ಗೌಣೈಸ್ತರ್ಕೈರ್ಗೌಣವಾಕ್ಯಾಭಿಗುಪ್ತೈಃ ಗೌಣೀಂ ಬುದ್ಧಿಂ ವರ್ಧಯಂತೇ
ನೃಣಾಂ ತೇ |
ಹಂಸಾನಾಂ ನೋ ವಾಗ್ವಿಘಾತಪ್ರವೀಣಾಃ ಸಿಂಧುಂ
ಭೂಯೋವಾರಿವರ್ಷ್ಯೇರಿವಾಬ್ಧಾಃ || ೧೨.೧೫ ||

ಬಾಹುಲೈನ ಹ್ಯೇತದುಕ್ತ್ವಾ ಖಿಲು ದ್ರಾಗ್ ಏತೇ ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತಿ
ಪ್ರಕಾಮಮ್ |
ಅಸ್ಮಿನ್ನಸ್ಮದ್ಧರ್ಶನಾಪಾಯಕಾಲೇ ಯದ್ವಲ್ಲೋಕಾಪಾಯಕಾಲೇ ಲಯಾಪಃ ||
೧೨.೧೬ ||

ಆಕರ್ಣ್ಯೇತ್ಥಂ ತಸ್ಯ ವಾಣೀಮಥಾನೋ ಮಾನೀ ತೇಷಾಂ ಮಾನಿನಾಂ
ಚಿತ್ತವೇತ್ತಾ |
ಸ್ವಾನಾಂ ಚೇತೋ ನಂದಯನ್ ಮಂದಚೇತಾಃ
ಧೃಷ್ಟಾಮುಚ್ಚೈರ್ವಾ ಚಮಾಚಷ್ಟ ಕಷ್ಟಃ || ೧೨.೧೭ ||

ತೇಜಃ ಶಂಕಾಮಾತ್ರತೋ ಯದ್ ವಿಲೀನಂ ಧಿಗ್ ಭೀರೂಣಾಂ ಮಾನಸಂ
ಮಾನಹೀನಮ್ |
ಏಕಾಂತೇನ ಪ್ರಾಪ್ತತೇಜೋವಿಲೀನಂ ಸ್ಥೇಯೋ ಯಸ್ಮಾದ್ ಭಾತಿ

ಹೈಯಂಗವೀನಮ್ || ೧೨.೧೮ ||

ಯೇಷಾಂ ವಿದ್ಯಾಂ ಶಾಂಕರೀ ಶಂಕರೀ ನೋ ದೇವಾದೀನಾಂ ಬಾಧ್ಯತಾಂ
ಸಾಧಯಂತೀ |

ಶೌಕ್ರೀವಾಲಂ ಲಜ್ಜಯೇದ್ ದೇವಪೂಜ್ಯಂ ತೇಷಾಮೇಷಾಂ ಸನ್ನಿಧೌ ಕೋ
ವಿಷಾದಃ || ೧೨.೧೯ ||

ಯದ್ಯದ್ವೈತಂ ಕರ್ಕಶೈರ್ಗೌಣತರ್ಕೈಃ ರುದ್ಧಂ ಸಾಧ್ಯಂ ನೈವ ಭಾತ್ಯಸ್ತು
ತಾವತ್ |

ಷಟ್ಕರ್ಮಜ್ಞೈರ್ದಿವ್ಯಮಂತ್ರೌಷಧಾಢ್ಯೈಃ ಏತೈರ್ಗುಪ್ತಾನ್ ನೋ ವಿಜೇತಾ ಹಿ
ಕಶ್ಚಿತ್ || ೧೨.೨೦ ||

ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷ್ಯೋ ವಿಪಕ್ಷಃ ಕಿಂತು ಪ್ರಾಪ್ತೋ
ನಾಧುನಾಽಽಕ್ರಂದಕಾಲಃ |

ಅಪ್ಯದ್ವಂದ್ವಸ್ವಾತ್ಮಬೋಧಪ್ರತೀತ್ಯೈಃ ಆಚಾರ್ಯೈರ್ಯಚ್ಛಂಕೃತೇ
ಶಂಕರಾದ್ವೈಃ || ೧೨.೨೧ ||

ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣಾಽಗತಂ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಂ ಹಂತೋತ್ಸನ್ನಂ
ನೂತನೇನೇತ್ಯುದೀರ್ಯ |

ತೇಷಾಂ ದೋಷಾ ವರ್ಣನೀಯಾ ವಿದಗ್ಧೈಃ ಸಂತೋಽಸಂತೋ ವಾಽಪಿ
ಮಧ್ಯಸ್ಥಲೋಕೇ || ೧೨.೨೨ ||

ಸ್ವಾಭಿಪ್ರಾಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವತ್ ಸ್ಯಾದವಾಚ್ಯೋ ಮಾಯಾಶಕ್ತ್ಯಾ

ಸರ್ವನಿರ್ವಾಹಸಿದ್ಧಿಃ |

ಇತ್ಥಂ ನೀತ್ಯಾ ಶಾಸ್ತ್ರನೀತ್ಯೇವ ಬಾಧ್ಯಃ ಸರ್ವೋ ಲೋಕಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೋ ಯಃ
ಪರಃ ಸ್ಯಾತ್ || ೧೨.೨೩ ||

ಗ್ರಾಮೇಗ್ರಾಮೇ ವಾರ್ಯತಾಂ ಮಾನಸ್ಯೇಷಾಂ ಪೂರ್ವಂಪೂರ್ವಂ

ಸಾಮಪೂರ್ವೈರುಪಾಯೈಃ |

ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾನಾಂ ಮಾನಭಂಗಾಯ ಕಾರ್ಯಂ

ಗ್ರಂಥಾಕರ್ಷಾದ್ಯುದ್ಯತೈರಸ್ಮದೀಯೈಃ || ೧೨.೨೪ ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯೇತೇ ಕಾರ್ಯಮಾಲೋಚ್ಯ ಕಾಲೇ

ಚಕ್ರವಕ್ರಾಶ್ಚಕ್ರಿಭಕ್ತಪ್ರತೀಪಮ್ |

ಯೋಗ್ಯಾ ಮಂಕ್ತುಂ ತೇಽನ್ಯಥಾ ಸ್ಯುಃ ಕಥಂ ವಾ

ದುಃಖೋಗ್ರಾಂಭಸ್ಯಂಧತಾಮಿಸ್ರಸಿಂಧೌ || ೧೨.೨೫ ||

ವ್ರತ್ಯಾಕಾರಂವಾಸುದೇವದ್ವಿಷಂ ತೇ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಮನ್ಯಂ ಪುಂಡರೀಕಾಭಿಧಾನಮ್

|

ವಾದವ್ಯಾಜಾಕ್ಷೇಪಕಾಮಾಃ ಕುಮಂತ್ರಾತ್ ಚಕ್ರರ್ಯುತಂ

ರೂಪ್ಯಪೀತಾಲಯೇಽಮೀ || ೧೨.೨೬ ||

ಯದ್ವತ್ ಸಿಂಹಂ ಗ್ರಾಮಸಿಂಹೋಽಶುಚೇಚ್ಛೋ ಹಂಸಂ ಕಾಕೋ

ಯದ್ವದೇವೈಕದೃಷ್ಟಿಃ |

ಯದ್ವನ್ಮಾಯೀ ಭೂರಿಮಾಯಸ್ತರಕ್ಷುಂ ತದ್ವದ್ ವಿದ್ವದ್ವರ್ಯಮಾಹ್ವಾಸ್ತ

ಮೂಢಃ || ೧೨.೨೭ ||

ಅಪ್ಯಲ್ಪೋಽಸೌ ನ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷಾಂಬಭೂವೇ ಲೋಲಾತ್ಮೇವಾದಕ್ಷಪಕ್ಷಃ ಪತಂಗಃ |
ಮಧ್ವೇನಾಹೋ ದುಸ್ತರೇಣ ಸ್ವಭಾವಾತ್ ತೇಜೋರಾಜೀರಾಜಿತೇನಾಗ್ನಿನೇವ
|| ೧೨.೨೮ ||

ಮಾನೈರ್ಮಾನೈರ್ಭಾಸಮಾನೋಽಸಮಾನೈಃ ಆಕ್ಷಿಪ್ಷ್ಯೇನಂ ಸ್ವಂ ಮತಂ
ಸಾಧಯಿತ್ವಾ |
ಪ್ರೀತ್ಯೈ ವಿಷ್ಣೋರುತ್ತಮಪ್ರೀತೀರ್ಥೋ ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ವೇದವೇದೀ ಚಕಾರ
|| ೧೨.೨೯ ||

ಆಮ್ನಾಯಂ ಯೇ ಪೇತುರಾಮ್ನಾಯಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ವಿಪ್ರಾಸ್ತತ್ರ
ಕೌತೂಹಲೇನ |
ಪರ್ಯಾಸೀನಾಸ್ತಾವದಾಚಾರ್ಯವರ್ಯಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯಂ
ಪ್ರೇಕ್ಷಾಂಚಕ್ರೀಽನೇಕಸಂಖ್ಯಾಃ |೧೨.೩೦ ||

ಉಕ್ತಾಂಗೇಭ್ಯಃ ಕಾದಿಕಾನ್ ವ್ಯಂಜಯಂತಂ ತತ್ತನ್ಮಾತ್ರಾವ್ಯಂಜನಾದೌ
ಪ್ರವೀಣಮ್ |
ತಿಸ್ರೋಽವಸ್ಥಾಸ್ತದ್ಗುಣೈರ್ಭಾವಯಂತಂ ದೇವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹ್ಯಸ್ಮರನ್
ದೇವದೇವಮ್ || ೧೨.೩೧ ||

ಆದೌ ಹ್ರಸ್ವತ್ವೇನ ವತ್ಸಾನುಸೃತ್ಯಾಂ ಮಾತ್ರಾಪಾದೌ ವರ್ತಯನ್
ದೃಶ್ಯಮಾನಃ |
ಕುರ್ವನ್ನನ್ಯಾಶ್ಚಾಗ್ರ್ಯರೂಪಾ ವಿವೃತ್ತಿಃ ಗೋವಿಂದಶ್ರೀರಾಸ ಗೋವಿಂದಭಕ್ತಃ ||

೧೨.೩೨ ||

ಮಾಂಗಲ್ಯಾಂಗವ್ಯಕ್ತಭಾವಾ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ರಂಗಾರೂಢಾ ವಿಸ್ಮಯಂ
ಪ್ರಾಪಯಂತೀ |

ಕೃಷ್ಣೇವಾನ್ಯಾ ಮಾನ್ಯವಿನ್ಯಾಸಪಾದಾ ರೇಜೇ ಮಾಧ್ವೀ ಸುಸ್ವರಾ ವೇದವಾಣೀ
|| ೧೨.೩೩ ||

ಗಾಂಭೀರ್ಯಾ ದ್ವೈರ್ಯುಕ್ತಮೌದಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯೈಃ

ನಾನಾನಾದಶ್ಲಾಘ್ಯಮುಚ್ಚಾ ರಣಂ ತತ್ |

ಶೀಕ್ಷಾಶಿಕ್ಷಾಲಕ್ಷಣಾನಾಂ ಹಿ ಲಕ್ಷ್ಯಂ

ಮಾನ್ಯಂ ಮನ್ಯೇ ಧನ್ಯಬುದ್ಧೇರತುಲ್ಯಮ್ || ೧೨.೩೪ ||

ಕಾಲ್ಪಿಃ ಕ್ಲೆ ಪ್ರೀರ್ವ್ಯಂಜಯನ್ ಛಾಂದಸೀಶ್ಚ ವ್ಯಕ್ತಂ ಶಾಬ್ದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮುದ್ಭಾವ್ಯ
ಭೂಯಃ |

ಸ ವ್ಯಾಚ್ಛಾಪ್ಯಾವೃತ್ತನೈರುಕ್ತಮಾರ್ಗೋ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಜ್ಯೋತಿರ್ವೇದಿನಾಂ
ವೇದಮಿತ್ಥಮ್ || ೧೨.೩೫ ||

ಶ್ರೌತೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಚ್ಚಾ ರಣೇ ಚಾರುಣೇ ತೇ ಮಾದೃಗ್ಧೀಹೀ ವರ್ಣಯೇದಸ್ಯ
ಕೋ ನು |

ವಾಗೀಶಾನೈರ್ವಾಗ್ವಿಹಂಗೇಂದ್ರಜೀವೈಃ ಭೂರ್ಯಾಶ್ಚ ಯೈರ್ವರ್ಣಿತೇ ಯೇ
ಪ್ರಣಮ್ಯ || ೧೨.೩೬ ||

ಛಂದಸ್ಸಾರ್ಥಂ ಸಾರ್ಥಮತ್ರಾಮುನೇತ್ಥಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ

ಬ್ರಹ್ಮಣೇವ |

ಸರ್ವೇ ಸೌಮ್ಯಾ ಜಿಷ್ಣುಜಿಜ್ಞಾಸಯಾಽಮೀ ಪ್ರಾಪ್ಯ
ಪ್ರೋಚುಶ್ಚಿತ್ರಕಾಯಾಭಿಧಾನಮ್ || ೧೨.೩೭ ||

ಪ್ರಾಜ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಪ್ರಾಜ್ಯಯಾ ಪ್ರಜ್ಞಯಾಽಸೌ
ಹಂತಾವೋಚನ್ಮಂತ್ರವರ್ಣಾಭಿಧೇಯಮ್ |
ತತ್ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೀ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯತೇ ವಕ್ತುಮೇತತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಾಸ್ಮಾಭಿಃ
ಶ್ರೋತುಕಾಮೈರ್ಭವಾಂಶ್ಚ || ೧೨.೩೮ ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಸೈರೇಷ ವಿಸ್ತಾರಿಬುದ್ಧೇಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಸಾಮ್ಯಂ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತೋ ದುರಾತ್ಮಾ
|
ಹಾಸ್ಯೋಽತ್ರಾಭೂದ್ ವಾಸುದೇವಪ್ರಭಾರ್ಥೀ ಯದ್ವತ್ ಪೂರ್ವಂ
ಪೌಂಡ್ರಕೋ ವಾಸುದೇವಃ || ೧೨.೩೯ ||

ಆಜೌದೇಶಾದುತ್ತರಂ ರಾದಿಶಬ್ದಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾರೇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ಪದಂ ತಮ್ |
ವ್ಯಾಖ್ಯಾಲೌಲ್ಯಾದ್ಯೈತರೇಯಾದಿಸೂಕ್ತೇ ಪೃಥ್ವೀದೇವಾ ನಿಂದನೀಯಂ
ನಿನಿಂದುಃ || ೧೨.೪೦ ||

ಶಾರ್ದೂಲಾಖ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಭಾವಿತಃ ಪ್ರಾಗ್ ಲೋಕೇ ಧೂರ್ತೋ
ಮಾಯಿಗೋಮಾಯುರೇಷಃ |
ವಾದಿದ್ವೀಪಿಧ್ವಂಸಿನಂ ಮಧ್ವಸಿಂಹಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಹೀತ್ಥಂ ಶಬ್ದಶೇಷೋ ಬಭೂವ
|| ೧೨.೪೧ ||

ಕೃಷ್ಣಾಭೀಷ್ವಾ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂಜ್ಞಾ ಯಾ ಸ್ವೀಯಾ ಶ್ರೀಃ ಪಾಲಿತಾ ಸದ್ವಿಜೇನ
|

ಪದ್ಮಾಖ್ಯಾಸತ್ವೈಂಧವೇನಾಽಹೃತಾಂ ತಾಂ
ಶುಶ್ರಾವಾಗ್ರ್ಯಾನಂದತೀರ್ಥಾ ಖ್ಯಪಾರ್ಥಃ || ೧೨.೪೨ ||

ತೂರ್ಣಂ ತೀರ್ಣಾದಭ್ರಮಾಗೋಽಥ ಸಾರ್ಯಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋಽಸೌ
ಗೋಗಣೈರ್ಭೀಷಯಿತ್ವಾ |
ಸಂಯಮ್ಯಾಂತರ್ಯಂತೃಕಾಮೇನ ಹಾಸ್ಯಂ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಶ್ರೀರ್ನಿರ್ಜಿತಂ ತಂ
ಜಹಾಸ || ೧೨.೪೩ ||

ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾಽಸೌ ಭದ್ರಮೇಕಾಕಿನಂ ಯಃ ಕ್ಷೇಪ್ತಂ ಹೇತುಃ ಸೌಖ್ಯದಾಖ್ಯಂ
ಬಭೂವ |
ಹರ್ಯಂಶೋಽಯಂ ತಂ ನ ಚಕ್ಷಾಮ ಭೂಯಃ ತೋಕೇ ಸನ್ನೇ ಸೂಕರಂ
ಕೇಸರೀವ || ೧೨.೪೪ ||

ತಸ್ಯ ತ್ರಾಸಾತ್ ಪೃಷ್ಠತಸ್ತಿಷ್ಠತೋಽಭೂತ್ ಕ್ಷೇಮಾಪೇಕ್ಷೀ ಯೋ ಜನಃ ಪ್ರಾಗ್
ಜಿತೋಽಪಿ |
ಮಧ್ಯೇಽನ್ಯೇಷಾಂ ಗೋತತೀಸ್ತತ್ಪ್ರಯುಕ್ತಾಃ ಸೋಽದ್ಯಜ್ಜಿಷ್ಣುಃ
ಪಂಚಷೈರ್ಗೋಽವಿಶೇಷೈಃ || ೧೨.೪೫ ||

ವಿಷ್ಣೋರ್ಭೂಯಃ ಶೋಭಯದ್ಭಿಃ ಪದಾಂತಂ
ಪಾರಂಪರ್ಯೇಣೇರ್ಯಮಾಣೈರವಾರ್ಯೈಃ |
ಗೋವ್ರಾತೈಸ್ತಂ ದಾರಯಿತ್ವಾ ನ್ಯಗೃಹ್ಣಾತ್ ಕಂಜಾಖ್ಯಾನಂ ಸಿಂಧುಪಂ

ಮಧ್ವಪಾರ್ಥಃ || ೧೨.೪೬ ||

ಆಸ್ತಾಮಾಸ್ತಾಮೇಷ ವೋ ವಿಶ್ವಮೋಷೋ ರೇರೇ ಮಾಯಾವಾದಿಚೋರಾ
ದ್ರವೇತ |

ದ್ರಷ್ಟಾದ್ರಷ್ಟಾ ನಿಗ್ರಹೀತಾ ಧ್ರುವಂ ವಃ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಕಾಲೋ ದ್ರಾಗ್ ಗುಹಾಂತಂ
ಪ್ರವೇಷ್ಟುಮ್ || ೧೨.೪೭ ||

ತೇಜೋ ವಿದ್ವಚ್ಚಕ್ರಚಂದ್ರಸ್ಯ ಲೀನಂ ವಿಧ್ವಸ್ತಾಲಂ ವಾದಿನಕ್ಷತ್ರಲಕ್ಷ್ಮೀಃ |
ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪ್ತಂ ಯತ್ ತು ತದ್ದೀಪ್ತಿಮೂಲಂ ಯುಷ್ಮತ್ಪ್ರೇಷಂ ತನ್ನಿರಸ್ತಂ ತಮಶ್ಚ
|| ೧೨.೪೮ ||

ಪೂರ್ವಾಶಾಮಾಪೂರ್ಯ ವಿಶ್ವಪ್ರಕಾಶೀ ಗೋಸಂದೋಹೈಃ
ಸಪ್ತವಿದ್ಯಾಖ್ಯವಾಹಃ |
ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ ಕಿಂ ನೈಕ್ಷಿ ದೇದೀಪ್ಯತೇಽಸೌ ದೇವಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್
ಸರ್ವವಿತ್ಸರ್ವದೀಪಃ || ೧೨.೪೯ ||

ಸರ್ವಾಧಾರಂ ಬ್ರಹ್ಮಸಂಜ್ಞಂ ವಿಹಾಯೋ ರಮ್ಯಾಕಾರಂ
ಶಾರದೇಂದೀವರಾಭಮ್ |
ಸನ್ನಿರ್ಣೀತಂ ಗುಣ್ಯಲಂ ಶಬ್ದಭೇದೈಃ ಮಧ್ವಾದಿತ್ಯಂ ಸಂಶ್ರಿತಂ ಕೋಽಪಿಧತ್ತೇ
|| ೧೨.೫೦ ||

ವಿಧಾವತವಿಧಾವತ ತ್ವರಿತಮತ್ರಿವಾದಾಸುರಾ-
ಅದಭ್ರಧಿಷಣಾಭಿಧೋ ನರಹರಿಹಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಯತೇ |

ಸ ಯುಕ್ತಿನಖರೈಃ ಖರೈರ್ಮುಖಿರಮೂರ್ಖಿದುಃಖಾಂಕುರೈಃ ವಿದಾರಯತಿ
ದಾರುಣಪ್ರವಚನಪ್ರಣಾದೋಽಪ್ರಿಯಾನ್ || ೧೨.೫೧ ||

ಧತ್ತೇ ರೂಪಾಣ್ಯನಂತಾನ್ಯಪಿ ಭುವನಪತೇ ಯೋ ಹೃದಾಽಪ್ಯೇಕ ಪಕ್ಷೋ
ದಕ್ಷಃ ಸದ್ಭ್ಯೋಽಖಿಲೇಭ್ಯೋಽಪ್ಯಮೃತಮಿಹ ದದೌ ಕೇವಲಂ ಯೋ ನ
ಮಾತ್ರೇ |

ಪಕ್ಷಿಶ್ರೇಷ್ಠೋಽಪರಃ ಸನ್ನಮಿತಮತಿಪದೋಽಸಂಪದೇ ಸ್ಯಾದಯಂ ವೋ ಮಾ

ದರ್ಪಂ ಮಾಯಿಸರ್ಪಾ ಭಜತಭಜತ ತಾಸ್ತಾ ಗುಹಾ ದ್ರಾಗ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಾಃ ||
೧೨.೫೨ ||

ವೇದವ್ರಾತಸುದರ್ಶನಃ ಪರಿಲಸತ್ತರ್ಕಾ ಖ್ಯಶಂಖಧ್ವನಿಃ
ವಿಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ಸಂಹತಿಗದಃ ಶ್ಲೋಕೌಘಶಾರ್ಙ್ಗೋನ್ವಿತಃ |
ಸತ್ಸೂತ್ರೇಷ್ಟಿತಿಹಾಸನಂದಕಚಣೋ ಮಧ್ವಾಖ್ಯನಾರಾಯಣಃ
ಪ್ರಾಪ್ತೋ ವೋ ನಿಜಿಘೃಕ್ಷಯಾ ದ್ರವತ ಹೇ ಮಾಯಾವಿದೇವದ್ವಿಷಃ || ೧೨.೫೩
||

ಇತಿ ನಿಗದತಿ ಮಾಯಾವಾದಿವಿದ್ವೇಷ ವೇಷೇ
ಶುಭಜನನಿಕರೇ ಸ್ವಾರಾಮತೋಽಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಯಾತಃ|
ನ್ಯವಸದಮರಧಿಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಗ್ರವಾಟಾಭಿಧಾನೇ
ಗುರುಮತಿರಭಿನಂದನ್ ದೇವಮಾನಂದಮೂರ್ತಿಮ್ || ೧೨.೫೪ ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ಶ್ರೀನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ ಶ್ರೀಮಧ್ವವಿಜಯೇ
ಆನಂದಾಂಕಿತೇ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

www.yousigma.com